EL JAZZ A CATALUNYA

Catalunya va ser la porta d'entrada del jazz al sud d'Europa. Des dels bojos anys 20, amb les orquestres de ball, fins ben entrat el segle XXI, Catalunya ha generat clubs, discogràfiques, festivals i primeres figures de relleu internacional com Tete Montoliu, Carles Benavent i Jordi Rossy, entre d'altres.

El primer territori català on es va propagar l'espurna del jazz va ser Barcelona. La ciutat, un emplaçament portuari obert al mar i al comerç, als anys 20 del segle XX, quan el jazz prenia forma de revolució musical al seu lloc d'origen - els Estats Units d'Amèrica-, s'esforçava per esdevenir el centre de totes les mirades amb l'organització de l'Exposició Universal de 1929. Les orquestres de ball van incorporar als seus repertoris números de fox-trot, xarleston i altres ritmes moderns de l'època. Així, es va iniciar l'era del jazz a la capital catalana.

Tot i que Barcelona va capitalitzar el fenomen, la resta del territori no es va mantenir aliè als nous ritmes. La prova és que les mateixes formacions de cobla, que durant les seves actuacions diürnes es dedicaven al cultiu de la sardana i altres sonoritats folklòric-tradicionals, quan queia la nit es convertien en formacions de ball que tocaven les cançons i els ritmes de moda. Aquesta tendència es va estendre i cada vegada hi havia més músics que se sentien atrets per aquesta nova música i el seu fruit, el «swing».

Músics com Lluís Rovira, Ramon Evaristo o Josep Ribalta, i grups com l'Orquestra Plantació o l'Orquestra Casino, entre moltes altres, a poc a poc es van especialitzar en la interpretació del jazz més primigeni i essencial.

Cal destacar la creació del *Hot Club* l'any 1935 a imatge i semblança dels fundats a França i a Bèlgica només tres anys abans. Creat per un nucli dur d'aficionats i apassionats del gènere, el *Hot Club* va tenir com a missió propagar i difondre l'entusiasme que tots ells sentien per aquest nou estil musical.

Amb la creació, el 1960, del club *Jamboree* a la plaça Reial, Barcelona gaudia d'una cava de jazz, amb programació regular, per on arribarien a passar les figures més rellevants del gènere d'àmbit internacional i on es formarien els músics de l'escena local. Va ser el preàmbul també del Festival de Jazz de Barcelona, i altres festivals de ciutats com Terrassa.

Foto: ACAN-AFMI

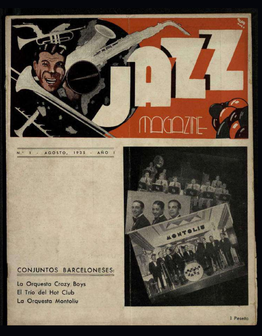

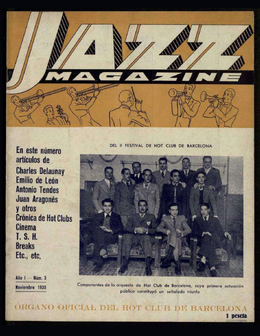

Portades de la revista ***Jazz Magazine: órgano oficial del "Hot Club" de Barcelona***
Números 1 i 3 de l'any 1935
Fons: ACAN-AFMI

EL JAZZ A IGUALADA
ELS PRECEDENTS

QUINTET ARMÒNIC IGUALADÍ I QUINTET JOVENTUT IGUALADINA

L'eufòria d'aquest gènere musical arribarà a Igualada també als anys 20.

El 1922, al programa de les Fires i Festes de Primavera, s'hi anuncia el Quintet Armònic Igualadí, amb acompanyament de JAZZ-BAND. Als programes de Festa Major de 1925 i 1926 s'hi anuncia el Quintet Joventut Igualadina.

Anunci al programa de Festa Major (1926)
Fons: Biblioteca Central d'Igualada

ORQUESTRINA MONTANER

D'esquerra a dreta: Desconegut (contrabaix), Joan Montaner i Guix (jazzband, flauta d'èmbol, violí, piano, fiscorn, trombó, banjo i percussió), Ramon Pujol i Roca (trompeta), Josep Montaner i Torreguitart (director, violoncel, saxo tenor i acordió de botons; d'aquest darrer instrument també n'era constructor), Desconegut (trombó), Desconegut (piano), Desconegut (saxo alt) i Francesc Realp i Lladó (violí i contrabaix).
Foto: Arxiu Josep Montaner i Torres.
Fons: Blog de Josep Loredo Moner

Cap als anys 1927-1928 es va formar l'Orquestrina Montaner creada i dirigida per Josep Montaner i Torreguitart. Aquesta formació feia una barreja de trio de corda amb piano (instruments clàssics), amb els instruments que, juntament amb el piano, la trompeta, l'acordió o el fiscorn, ja presents a les formacions tradicionals, donaven una nova sonoritat jazzband: saxo, trombó de vares, banjo, flauta d'èmbol. Gairebé totes les orquestrines van tenir aquesta etapa de transició, prescindint mica en mica dels instruments clàssics.

ORQUESTRINA RIUS

A principis dels anys 30, va néixer l'Orquestrina dels Èxits, especialitzada en música americana. La integraven Manuel Cotanda (violí i trompeta), Jaume Rius i Llorach (contrabaix i banjo), Josep Mestre i Llacuna (violí i trombó), Magí Castelltort i Miralda (piano i bandeonoff), Pere Morera i Parelló (saxofon i clarinet), i Geroni Gumà i Rovira (jazz-band i fiscorn).

Poc després va canviar de nom pel d'Orquestrina Rius, fundada per Jaume Rius i Llorach, comerciant de calçat i músic; el seu local d'assaig era al carrer de Sant Agustí, 78.

Orquestrina Rius (maig 1932)
D'esquerra a dreta: Domingo, Jaume Rius i Llorach, Josep Mestre i Llacuna, Magí Castelltort i Miralda, Pere Morera i Parelló, i Geroni Gumà i Rovira.
Foto: Arxiu família Mestre

Tots aquests grups eren polifacètics i versàtils: els podem trobar solem nitzantoficis religiosos, ballades de sardanes als migdies i un cop entrada la nit, amenitzant tot tipus de balls.

ORQUESTRA CECILIANA 1928-1933

Orquestra Ceciliana d'Igualada al Cercle Mercantil (26-4-1929)
Asseguts, d'esquerra a dreta: 2n Joan Montaner i Guix, 3r Josep Mestre i Llacuna, 6è Bartomeu Borràs i Codina, 7è Josep Elies, 8è Francesc Realp i Lladó, 9è Baudili ("Baldiri") Sala i Carbonell, 10è Laureano Maymí i Castañé (codirector), 13è Miquel Jordana i Puig (director), 14è Miquel Jordana i Xaubet, 18è Pere Morera i Perelló, 19è Gabriel Castellà i Raich. Drets: 1r Joan Servitje, 3r Joan Sala i Mestre, 4t Adeli Casulleras i Gassó, 5è Joan Xaus i Olivé, 6è Josep Montaner i Torreguitart, 7e Francesc Albiol i Piñol, 9è Ramon Pujol i Roca, 12è Domingo i 13è Joan Castellà i Raich
Foto: Arxiu família Mestre

El 22 de novembre de 1928, Festa de Santa Cecília, una orquestra sense nom, embrió del que un mes més tard es va anomenar Orquestra Ceciliana, va actuar al Solemne Ofici a l'església del Roser d'Igualada. L'endemà, dia 23, va participar en un Concert vocal i instrumental al Centre Catòlic d'Obrers d'Igualada. L'orquestra va estar dirigida pels mestres Laureano Maymí i Castañé i Miquel Jordana i Puig. El 22 de desembre de 1928, ja amb el nom d'Orquestra Ceciliana d'Igualada, va actuar al Teatre Lliga Comercial, Industrial i Agrícola de Capellades.
El 26 d'abril de 1929, l'Orquestra Ceciliana es va presentar per primera vegada a Igualada en un concert al Teatre del Cercle Mercantil.

L'orquestra, es va constituir oficialment el 24 de juliol de 1929, amb un total de 60 socis, reunits al local social de la rambla de D. Manuel Girona, número 18, al primer pis del Cafè Europa, propietat de Josep Busquet i Domènech i tenia obert tota la nit. L'orquestra estava dirigida pels mestres Miquel Jordana i Puig, i Laureano Maymí i Castañé. Aquesta orquestra aplegava la majoria de músics de la ciutat, els quals compaginaven les activitats a les seves petites orquestres amb els assajos i concerts de l'Orquestra Ceciliana.

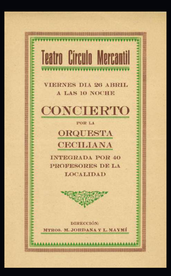
Teatro Círculo Mercantil
VIERNES DIA 26 ABRIL
A LAS 10 NOCHE
CONCIERTO
POR LA
ORQUESTA
CECILIANA
INTEGRADA POR 40
PROFESORES DE LA
LOCALIDAD
DIRECCIÓN
MYRSS. M. JORDANA Y L. MAYMÍ

Programa del primer concert de l'Orquestra Ceciliana a Igualada (26-4-1929)
Font: Biblioteca Central d'Igualada fons Miquel Salà i Dalmau

L'any 1933 l'Orquestra Ceciliana va acabar desapareixent per diverses raons, entre elles la falta d'assistència als assajos i el naixement d'una nova formació musical integrada pels membres més joves de la Ceciliana, **The Nightingale Boys.**

THE NIGHTINGALE BOYS 1933–1936

«Els anys 30, els músics d'Igualada tenien per costum reunir-se al Cafè Goya, on realitzaven les seves tertúlies i passatemps. En aquest cafè, l'Amadeu del Goya, home d'inquietuds artístiques i musicals, i que sempre participava de les facècies dels músics, els animà a fer, en broma i restringit solament per als amics, un concert-actuació. La idea va ésser ben rebuda i començaren els assaigs. L'actuació va ésser un èxit i es repetí dues o tres vegades més. Les amistats els animaren que formessin una orquestra espectacle. Finalment, es posaren en contacte amb una Companyia d'Espectacle de Barcelona, integrada exclusivament per dones, per presentar-se junts»

JOAN MIRAS, i LLEONARD DEL RIO. «Al cancell dels 60 anys de l'Orquestra Triomfal d'Igualada» dins *Diari d'Igualada. Periòdic de l'Anoia*, 30-12-92, Suplement, p. I-VI

The Nightingale Boys (Els Nois Rossinyol) va ser una de les primeres i més prestigioses orquestres de jazz de Catalunya. La seva presentació en públic, amb un gran èxit, va ser el 9 de març de 1933 a l'Ateneu Igualadí de la Classe Obrera d'Igualada, junt amb Espectacles Venus de Barcelona, amb la ballarina i cantant dominicana Elsie Bayron (coneguda com la Venus de Ébano), Les Venus Girls i el *chansonier* Randy.

«A l'Ateneu no hi cabia una ànima, i molta gent es va haver de quedar al carrer. L'èxit sorprengué fins i tot els mateixos músics. L'endemà, per les Rambles, la gent els parava i els felicitava»

JOAN MIRAS, i LLEONARD DEL RIO. *Ídem*

L'orquestra estava formada per Pere Morera, Bonaventura Castellà i Baldiri Sala, saxos; Ramon Pujol i Manuel Cotanda, trompetes; Salvador Riera, trombó de vares; Bartomeu Borràs i Pepet Mestre, violins; Magí Robert, bateria; Adelí Casulleras, piano; Joan Servitje, contrabaix; i Joan Xaus, el qual feia de director-animador i tocava el violoncel.

The Nightingale Boys a l'Ateneu Igualadí de la Classe Obrera d'Igualada el (9-3-1933)
En primer terme: Elsie Bayron (2a per l'esquerra), cinc coristes, el chansonier Randy, i Joan Xaus (director de l'orquestra i animador), 3r per la dreta.
Foto: ACAN-Fons Adelí Casulleras

The Nightingale Boys a l'Ateneu Igualadí de la Classe Obrera d'Igualada el (9-3-1933)
En primer terme: Joan Xaus, director i animador. Darrere, d'esquerra a dreta: Adelí Casulleras (piano), Pepet Mestre (banjo), Magí Robert (bateria) i Joan Servitje (contrabaix). Davant: Salvador Riera i Llibre (trombó), Manuel Cotanda (trompeta), Ramon Pujol (trompeta), Bartomeu Borràs (violí), Pere Morera (saxo alt), Baudilli ("Baldiri") Sala i Bonaventura Castellà.
Foto: ACAN-Fons Adelí Casulleras

Es una satisfacció per a la Junta Directiva del CIRCOL MERCANTIL d'Igualada, invitar-vos a fer acte de presencia amb la vostra familia, a les originals i tradicionals revetlles de Sant Joan i de Sant Pere, celebradores en els jardins de l'entitat. – Junyo de 1933

REVETLLA DE SANT JOAN
DIA 23 A LES 10 NIT

Disparo d'un ramell de foca d'artifici i tot seguit BALL DE REVETLLA amenitzat per l'orquestrina del mestre En L. Maymí.

REVETLLA DE SANT PERE
DIA 28 A LES 10 NIT

AUDICIÓ DE BALLETS POPULARS a càrrec de l'«Esbart de Dansaires d'Igualada» baix la direcció d'Albert Ribas.

PROGRAMA A EXECUTAR

I PART

CONTRAPAS XINESA DE PALLARS
LA PATUDA DE BERGA
BALL ENROIAT DE LA SEU D'URGELL
BALLET DE FOLGAROLES

II PART

L'INDIOT DE RIBESA DE SEGRE
LA MOSSECA DE CERDE DE LA SAL
BALL DE GITANES DEL VALLES

ORQUESTA-COBLA
THE NIGHTINGALE BOYS

Acabada l'esmentada audició es donarà comença a un BALL familiar de revetlla.

Els jardins romandran il·luminats en forma adequada als actes anunciats.

Invitació – programa d'actes de Sant Joan del Cercle Mercantil (1933)
Font: Biblioteca Central d'Igualada

El local social de The Nightingale Boys era al Café Goya. La coincidència de local social amb el de l'Orquestra Ceciliana explica, en part, les friccions que es van produir entre ambdues formacions.

Cafè Goya
Foto: ACAN-AFMI

THE BIRD BOYS 1934–1936

A mitjans de l'any 1934 van produir-se un seguit d'incidències a l'orquestra Nightingale Boys que van provocar-ne l'escissió.

L'Orquestra es preparava per actuar en Festes Majors, muntant un repertori de ball i de concert clàssic. Els seus components, quasi tots gent jove, a més de donar bona música, s'ho passaven molt bé. La gresca i el bon humor estaven per damunt de tot. Però aviat començaren les desavinences entre els músics. Després d'una renyida trobada al cafè Goya, on els músics havien de decidir si anaven a tocar a Andorra, es va produir un important enfrontament entre el trompeta Ramon Pujol i la resta de músics. A conseqüència d'aquest fet, en Pujol va anar a Barcelona per registrar la marca de l'orquestra a nom seu. Llavors, juntament amb tres altres músics, va formar una nova orquestra. Això provocà forts incidents amb la resta de membres de l'orquestra i finalment resolgueren canviar de nom. A partir d'ara es dirien The Bird Boys i en la formació es van produir dos canvis: Miquel Prim va substituir Ramon Pujol, i Miquel Jordana substituí Magí Robert.

The Bird Boys (1935)
D'esquerra a dreta, darrere (6): Salvador Riera, Bartomeu Borràs, Miquel Prim, Adeli Casulleras, Miquel Jordana Xaubet i Pere Morera . Davant (5): Bonaventura Castellà, Joan Servitje, Pepet Mestre, Baldiri Sala, i Joan Xaus. Carpi, que sempre acompanyava l'orquestra, és el "grum" que simula tocar el saxo.
Foto: ACAN-AFMI

Malgrat el canvi de nom, The Bird Boys van conservar el símbol-emblema de l'anterior Orquestra, l'ocellet de paper (La Pajarita), i el què era més important, els músics! També val a dir que, a nivell popular, mai se'ls va conèixer com a The Bird Boys sinó que se'ls va continuar anomenant els Nightingales.

The Bird Boys (1934)
Foto publicitària amb Miquel Prim i Ametller -davant, segon per l'esquerra-, en substitució de Ramon Pujol.
Foto: Arxiu Família Mestre

Les dues orquestres, els rossinyols i els ocells, van funcionar durant tres anys amb una gran rivalitat, especialment a Igualada. Les cartes que arribaven eren guardades per l'administrador de correus i s'obrien en presència dels dos directors, per no perdre possibles contractacions, ja que moltes portaven com a adreça «Orquestra de Boys d'Igualada». De totes maneres, la majoria eren declaracions amoroses als músics.

L'orquestra comptava amb un xicot jove vestit de grum amb un ocell a la mà, que era la mascota de l'orquestra. No tocava cap instrument, ni actuava, però els acompanyava en els desplaçaments i romania dalt de l'escenari.

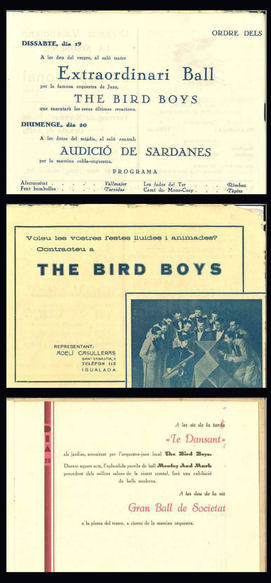

ORDRE DELS

DISSABTE, dia 19
A les deu del vespre, al saló tarde
Extraordinari Ball
per la famosa orquesta de Jazz,
THE BIRD BOYS
que executarà les seves últimes creacions.

DIUMENGE, dia 20
A les dotze del migdia, al saló central
AUDICIÓ DE SARDANES
per la sardana cobla-orquesta.

PROGRAMA

Afinetsuisse — Valsmier — Les folies bel Tu — Giuchen
Fear bonhoffie — Paradise — Conf du Mont-Cenis — Tzaire

Voleu les vostres festes lluides i animades?
Contracteu a
THE BIRD BOYS
REPRESENTANT:
ADELI CRIULLERAS
CARRER ...
TELEFON 112
IGUALADA

A les sis de la tarde
«Te Dansant»
als jardins, amenitzat per l'orquesta-jazz local **The Bird Boys**.
Darrera aquest acte, l'aplaudida parella de ball **Manley And Mack** presentient dels millors salons de la classe assenyal, feta una exhibició de balls modernes.
A les deu de la nit
Gran Ball de Societat
a la plànta del teatre, a càrrec de la mateixa orquesta.

Programes d'actuacions diverses
Fons: Biblioteca Central d'Igualada

Tal era la seva fama, que en una actuació a Esparreguera, els músics van ser gratament sorpresos en ser rebuts per onze infants vestits amb el mateix uniforme dels músics, fins i tot amb l'emblema de l'ocellet.

Foto: *Igualada*, 30-09-1992

TRIUNFAL ORQUESTA 1939–1993

Un cop finalitzada la Guerra Civil, l'Orquestra The Bird Boys torna a reaparèixer per la Festa Major d'Igualada de l'any 1939 al Centro Nacional (així es rebatejà l'Ateneu Igualadí de la Classe Obrera confiscat pel nou règim). Els noms catalans i estrangers es van prohibir i The Bird Boys va haver de canviar de nom per passar a dir-se Triunfal Orquesta.

L'estil de l'uniforme no va variar però sí els colors ja que l'americana i pantalons clars van passar a color fosc, mentre que la solapa, els botons de l'americana i la ratlla dels pantalons eren blancs. Es va mantenir el llacet negre i l'emblema de l'orquestra: la famosa *pajarita* de paper de The Nightingale Boys i de The Bird Boys.

A més de la tràgica mort el 1936 de Bartomeu Borràs i Codina, a partir del 1939 deixaren l'Orquestra Joan Xaus i Manuel Cotanda i entren Francesc Realp i Lladó i Joan Montaner i Guix. De la direcció se'n feu càrrec Adelí Casulleras i el cantant era Manuel Morera, de bona planta i amb molt èxit entre el públic femení.

Postal publicitària de la temporada 61-62
Foto: ACAN-AFMI

Triunfal Orquesta (1939)
Darrere: Adelí Casulleres (piano i director), Joan Servitje (contrabaix), Francesc Realp (guitarra), Salvador Riera (trombó), Miquel Prim (trompeta) i Pepet Mestre (trompeta). Davant: Joan Montaner (bateria), Bonaventura Castellà (saxo alt), Pere Morera (saxo alt), i Baldiri Sala (saxo tenor).
Foto: ACAN-Fons Adelí Casulleras

Triunfal Orquesta al Saló Rosa d'Igualada (1942)
Grup esquerra: Adelí Casulleras (piano), Joan Montaner (bateria), Joan Servitje (contrabaix) i Pepet Mestre (violí). Grup dreta, darrere: Eusebi Corbella (trompeta), Miquel Prim (trompeta) i Salvador Riera (trombó). Davant: Manel Morera Castellà (saxo alt), Pere Morera (saxo baríton), Baldiri Sala (saxo alt), i Josep M. Oriol (saxo tenor).
Foto: ACAN-AFMI

Restaurant - Bar Canaletas
Foto: ACAN-AFMI

El 30 de maig de 1942, l'Orquestra Triunfal va inaugurar el flamant Saló Rosa del Restaurant - Bar Canaletes:

«Con gran éxito, previsible ya por la expectación que venía despertando la presentación del "Salon Rosa" por el Restaurante-Bar Canaletas, inauguróse este magnífico local el pasado sábado, a las nueve de la noche.

Asistieron al acto inaugural Autoridades i distinguidas representaciones de la ciudad, que fueron cumplimentadas por el propietario del citado "Salón Rosa", Sr. D. Juan Torné, recibiendo éste numerosas felicitaciones i elogios por la suntuosa dependencia que como fruto de su loable empresa, pone al servicio de Igualada.

Durante el acto de inauguración, en que "Triunfal Orquesta" interpretó algunas selecciones, los distinguidos asistentes fueron obsequiados con un Vino de Honor.»

«Inauguración del "Salón Rosa"»
dins *Igualada*, 6-6-1942, núm. 23, p. 3.

Triunfal Orquesta al pas a nivell de la carretera de Martorell (19-3-1941)
D'esquerra a dreta: Pepet Mestre, Baldiri Sala, Pere Morera, Salvador Riera (en primer terme), Joan Servitje (darrere), Joan Montaner, Bonaventura Castellà, Francesc Realp (darrere del guardaagulles), i Miquel Prim.
Foto: ACAN-Fons Adell Casulleras

Els primers anys de la dictadura de Franco varen ser germanòfils amb un rebuig a tot el que fos estranger i es donava preeminència a la idiosincràcia ètnica espanyola. Aquesta imposició del règim franquista va suposar que, a la pràctica, s'anunciés el jazz a la premsa i als cartells d'Igualada amb l'eufemisme de música moderna. Però l'any 1945, amb la victòria dels aliats a la Segona Guerra Mundial, el règim franquista va començar a fer un viratge en la seva estratègia de supervivència davant el nou context internacional, promovent la cultura dels Estats Units d'Amèrica i abandonant la crítica al jazz.

L'Orquestra Triunfal s'anunciava com orquestra de jazz «para bailables», orquestra clàssica «para conciertos» i cobla «para Sardanas», era per tant una orquestra molt versàtil.

Entre les actuacions importants d'aquesta primera època i que traspassaren l'espai físic de Catalunya, cal fer esment dels tres viatges a Mallorca. El primer l'any 1944 conjuntament amb la Coral La Llàntia i un bon nombre d'aficionats seguidors de l'Orquestra. El 1961 van actuar al Teatro Lírico de Palma, al costat d'Andy Russel i presentats per Màrius Beut. I encara un tercer viatge per acompanyar l'espectacle «Brasiliana» integrat per trenta artistes de color, intèrprets de la pel·lícula «Orfeo Negro».

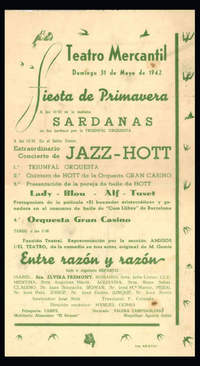
Teatro Mercantil
Domingo 31 de Mayo de 1942
Fiesta de Primavera
SARDANAS
Extraordinario Concierto de JAZZ-HOTT
1.º TRIUNFAL ORQUESTA
2.º Quinteto de HOTT de la Orquesta GRAN CASINO
3.º Presentación de la pareja de baile de HOTT
Lady - Blou - Alf - Tuset
4.º Orquesta Gran Casino
Entre razón y razón

Programa del Cercle Mercantil (1942)
Fons: Biblioteca Central d'Igualada

Insignia de solapa de Triunfal Orquesta
Foto: Jordi Mestre i Costas

Any 1969
D'esquerra a dreta: Jaume Planell, Jaume Puig, Jacint Planas, Gabriel Carreño, Jaume Cunilles, Ray Víctor (cantant), Mateu Jové, Rafael Amat, Rufino Juncosa, Josep Termens, Pepet Mestre, Josep M. Cunilles, i Josep Iglesias.
Foto: Arxiu família Mestre

Any 1972
Darrere, d'esquerra a dreta (6): Antoni Chirac, Joan (Nino) Rota Ros Salvador Santamans, Jaume Puig, Jaume Planell i Jaume Cunilles. Davant (7): Pepet Mestre (baix elèctric), Busquets, Josep Termens, Josep M. Cunilles, Josep Llobet, Gabriel Carreño, i Rafael Amat.
Foto: Arxiu família Mestre

L'orquestra Triomfal al rodatge de «La Plaça del Diamant» (1982)
Foto: Biblioteca Central d'Igualada

L'Orquestra Triunfal, al llarg de la seva història, va participar en diverses pel·lícules, obres de teatre i sèries televisives, tant en la interpretació de les seves bandes sonores com actuant en alguna escena de ball: «El certificado» (1968), «Las gatas sicilianas» (1971), «Huida al sur» (1980), «La Plaça del Diamant» (1982), «Vida privada» (1987), «Un día volveré» (1993).

CONJUNT WINDSOR 1948–1969

Conjunt Windsor, al Cercle Mercantil, Industrial i Agrícola d'Igualada (1950)
D'esquerra a dreta: Josep M. Gumà i Fàbregas, Pepet Mestre i Llacuna, Josep M. Oriol i Murt, Martí Ferrer i Salinas, Pere Morera i Perelló, Ignasi ("Iñigo") Castelltort i Miralda, i Josep Albiol i Boladeras.
Foto: ACAN-AFMI

Oficialment Conjunto de jazz Windsor i popularment anomenat Orquestra Windsor o simplement La Windsor, va ser fundat el 27 de març de 1948 per Pere Morera i Perelló, Josep Mestre i Llacuna, Josep M. Oriol i Murt i Josep M. Gumà i Fàbregas, tots ells procedents de la Triunfal Orquesta.

El fet d'aquesta separació va ser per motius estrictament professionals, ja que la Triunfal actuava en dies feiners i això portava incompatibilitats a alguns dels components. L'amistat entre els membres d'ambdues orquestres va restar intacta, fins i tot -en més d'una ocasió- van actuar junts formant una gran orquestra anomenada Simfónica de jazz.

El nou conjunt només actuava els festius i caps de semana, i això els permetia desenvolupar altres activitats durant els dies laborables.

Tots ells dominaven diferents instruments, fet que els va permetre presentar-se també com a cobla, encara que en format reduït (hi mancaven una tenora, un tible i un trombó).

El Conjunt Windsor i la Triunfal Orquesta van actuar plegats en diverses ocasions sota el nom de **Gran Orquesta Sinfónica de Jazz.**

Conjunt Windsor i Triunfal Orquesta al Cercle Mercantil d'Igualada (26-4-1953)
D'esquerra a dreta i de dalt a baix: desconegut (contrabaix), Martí Ferrer (bateria), Adeli Casulleras, Josep M. Gumà (trompeta), Josep M. Realp (trompeta), Josep Nogués (trompeta), Salvador Riera (trombó), Isidre Roig (trombó), Manel Morera (director i vocalista), Ignasi ("Iñigo") Castelltort (piano), Josep Pagès (saxo alt), Josep M. Oriol (saxo alt), Pere Morera (saxo alt), Josep Jordana Xaubet (saxo alt), Baldiri Sala (saxo tenor), Josep Albiol (saxo tenor), Josep Mata (piano), Eduard Mora (violí), Domingo Tomàs (violí), i Pepet Mestre (violí).
Foto: Arxiu família Mestre

Conjunt Windsor i Triunfal Orquesta al Cercle Mercantil d'Igualada (23-12-1951)
Gala benèfica a favor de l'Asil del Sant Crist d'Igualada amb el cantant i actor de cine Carlos Miguel Solà i el director Ramon Evaristo.
Foto: Arxiu família Mestre

El Conjunt-Cobla Windsor podia oferir un gran ventall d'actuacions, al matí, Ofici a l'església; al migdia, Vermut-concert o Sardanes; després de dinar, Concert de música clàssica i sarsueles; al capvespre, Ball de Vetlla; i després de sopar, Ball de Nit. El seu repertori era molt extens.

Conjunt Windsor al Casal Català de Madrid (30 d'abril i 1 de maig de 1965)
D'esquerra a dreta, la fila: Josep M. Oriol (saxo), Josep Jordana (saxo) i Josep Albiol (saxo). 2a fila: Jaume Planell (bateria) tapat per Oriol, Isidre Roig (contrabaix), Josep Mata (piano), Josep M. Realp (trompeta), i Pepet Mestre (trompeta).
Foto: ACAN-AFMI

Conjunt Windsor. Sessió fotogràfica a l'Hotel Canaletas d'Igualada (febrer de 1961)
D'esquerra a dreta: Gabriel ("Gabi") Carreño, Josep M. Oriol, Pere Morera, Pepet Mestre, Josep M. Realp, Josep Albiol, Jaume Cunilles, Josep Ibàñez, i Jaume Planell.
Foto: Ignasi Castelltort i Miralda, arxiu família Mestre

L'any 1950 es va celebrar el concurs «Por la fama y por las mil», organitzat per la Obra Sindical de Educación y Descanso i patrocinat per Ramon Solsona. Hi havia quatre especialitats de competició: Rapsodes i imitadors; Música moderna; Música lírica; i Música moderna (femení). La competició s'inicià el 5 de març i va durar uns tres mesos, amb la final el 3 de juny. Els vencedors i vencedores de les eliminatòries, semifinals i final eren escollits per votació popular dels assistents a cada una de les sessions. Totes les actuacions es feien al Centro Nacional i es retransmetien per Radio Igualada. La part musical anava a càrrec del Conjunt Windsor.

Hi havia un primer premi de 1.000 pessetes, un segon de 500 i un tercer de 250 per a cada especialitat. L'èxit de públic del concurs va ser espectacular. La recaptació obtinguda de les butlletes de votació anava destinada a la campanya Pro-Calefacción Asilo Santo Cristo i es va assolir la suma final de 13.504 pessetes.

Conjunt Windsor. Concurs «Por la fama y por las mil», al Centro Nacional (1950)
D'esquerra a dreta: Josep M. Oriol (piano), Josep M. Gumà (trompeta), Josep Albiol (clarinet), Ignasi Castelltort (acordió), Pepet Mestre (violí), Pere Morera (violí), i la concursant María Fernández (especialitat «Música moderna, femení»). Al fons, a la dreta, el representant de Ramón Solsona, la casa patrocinadora del concurs.
Foto: Josep Vidal i Vila

Conjunt Windsor, al vaixell «Ciudad de Sevilla» cap a Niça (França) (25-9-1950)
D'esquerra a dreta: Josep Albiol (saxo), Mercè Llanas (vocalista), Pere Morera (saxo), Pepet Mestre (trompeta), Josep M. Oriol (saxo), Ignasi Castelltort (piano), i Martí Ferrer (bateria).
Foto: Arxiu família Mestre

Conjunt Windsor. Sessió fotogràfica al Parc de l'Enxub d'Igualada (1966)
D'esquerra a dreta, a dalt: Josep Mata, Jaume Planell, Josep Albiol i Josep M. Realp. A sota: Josep M. Oriol, Pepet Mestre, Jaume Costas Feixes (vocalista), Isidre Roig, i Josep Jordana.
Foto: ACAN-AFMI

Durant els més de vint anys de vida, el Conjunt Windsor va esdevenir un actor i a la vegada testimoni de tota una generació, d'una època —anys cinquanta i seixanta— en què la vida de les persones transcorria, bàsicament, a la ciutat: els desplaçaments massius en cotxe cap a altres indrets eren quasi inexistents (el primer cotxe Seat 600 no va sortir fins al 27 de juny de 1957). Per tant, la gent es divertia a la ciutat on vivia, i ho feia per mitjà dels balls de caps de setmana i festius de les entitats, Festes Majors, Festes de Barri, Festes Gremials, casaments, etcètera. La Windsor també va esdevenir l'Orquestra habitual del Bar-Cafè-Restaurant Canaletas, situat al número 4 de la Rambla Sant Isidre on actuaven gairebé cada quinze dies amenitzant els seus balls.

Quan havia d'actuar com a Cobla, el conjunt Windsor es reforçava amb músics externs i llavors s'anomenava Cobla Igualada, la qual va actuar de 1956 a 1969.

Festival de Cant i Dansa al Palau de la Música Catalana (13-5-1956)
Els protagonistes saludant al públic. Davant, als extrems esquerra i dret Veremond Bertran i Joan Gomà, directors de l'Esbart de Dansaires i al mig, Joan Montaner, director de La Llàntia i Maria del Río, directora del Cor Parroquial.
Foto: Arxiu Agrupació Coral La Llàntia

La darrera actuació del Conjunt Windsor va ser el 20 d'abril de 1969 a Rajadell.

El Conjunt es va dissoldre definitivament l'any 1969, després de vint-i-un anys d'existència.

ALTRES ORQUESTRES DE JAZZ

El context d'èxit de les formacions de jazz a la ciutat va fer que sorgissin altres conjunts, potser no tant nombrosos, però que serveixen per demostrar el gran apogeu del gènere durant aquelles dècades.

ORQUESTRINA FA-SOL-MI JAZZ

De l'escisió entre els rossinyols, va sortir aquesta nova formació, que tot i tenir menys components que les abans esmentades, dóna una idea de l'ambient musical igualadí d'aquells primers anys 30.

Varen fer el seu debut a La Pobla de Claramunt el diumenge de Pasqua, 21 d'Abril de 1935, i l'endemà dia 22, Dilluns de Pasqua, varen tocar a Santa Coloma de Queralt.

També van ser contractats per anar a tocar a Les (Vall d'Aran), per les festes de Sant Joan i Sant Pere (del 23 al 29 de Juny).

El director de la formació era Ramon Jaume i Borràs.

El 1936, amb l'esclat de la guerra, la formació es va dissoldre.

D'esquerra dreta: Desconegut (trombó), Desconegut (trompeta), Joan Domingo i Bartroli (bateria), Jaume Artigas i Miralda [?] (saxo), Josep Vilanova i Doménech (saxo) i Wifred Artigas i Miralda [?] (piano).
No hi surt l'esmentat director Ramon Jaume, que només els assessorava i dirigia en els assajos, i segurament també els acompanyava en les actuacions.
Hi podria haver també entre els components Pere Borràs i Codina.
Foto: Arxiu Joan Domingo i Peña, nét del bateria

Postal publicitària de l'Orquestrina (1935)
Fons: Biblioteca Central d'Igualada

DINÁMICA ORQUESTA

Al piano: Ignasi Castelltort i Miralda ("Iñigo"). La resta de músics, d'esquerra a dreta: Josep Bagà, Antoni Morros, Josep Mª Gumà, Llorenç Galtés (ajupit sobre el piano), Martí Ferrer, Wilfred Artigas i desconegut.
Foto: Blog de Josep Loredo Moner

Drets: Josep Mª Gumà, Josep Bagà, Martí Ferrer, Ignasi Castelltort («Iñigo»), Bonaventura Castellà, Antoni Morros i Wifred Artigas. Ajupit: Llorenç Galtés.
Foto: ACAN-AFMI

Van estar actius fins a finals dels anys 40.
Josep Mª Gumà, Martí Ferrer i Ignasi Castelltort («Iñigo») serien fundadors, l'any 1948, del Conjunt Windsor.

A principis dels anys 40, a més de l'orquestra Triunfal, hi havia la Dinámica Orquesta , la Orquestina Juventud i Quinteto Blanco, que actuaven en els diferents centres de la ciutat: Centro Nacional, Cine Moderno, Círculo de Igualada o a altres poblacions.

L'Orquesta Dinámica era una cobla-orquestrina, de fet feien més ball que sardanes; però tan aviat els anomenaven Cobla Dinámica, com Dinámica Orquesta. Eren coneguts també popularment com Els Dinàmics. Molts dels músics formaven part també de la Banda Municipal d'Igualada. Estava formada per Josep M. Gumà, Josep Bagà, Martí Ferrer Salinas, Ignasi Castelltort, Castellà, Morros, Wilfred Artigas, Llorenç Galtés i Bonaventura Castellà.

Foto: ACAN-AFMI

ORQUESTA JUVENTUD

L'Orquesta Juventud (1944-1945) estava formada per: Sebastià Freixas, Jordi Solà, Pere Casulleras, Josep Morera, Narcís Muntaner, Bonaventura Casas, Josep Vilanova, Eduard Molina i Josep Brunet.

Les fotos estan fetes al Saló Rosa del Bar Restaurant Canaletas, ubicat aleshores a la Rambla de Sant Isidre, 2-4, d'Igualada.

Foto: ACAN-AFMI

Foto: ACAN-AFMI

REGIS CLUB

El 1943, es funda el Regis Club (1943-1949) que actua al Bar Canaletas.
Estava format per: Eusebi Corbella, com trompetista i violí; Jaume Artigas amb el saxo, clarinet, trompeta i vocalista; Ferran Fillat com a bateria, violí i flauta; Llorenç Galtés amb el contrabaix i trombó i Ignasi Castelltort, al piano.

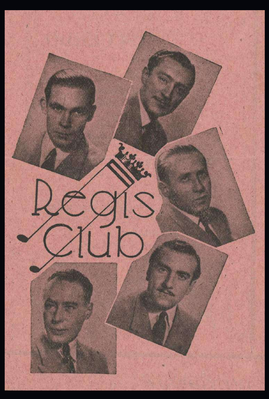

Programa de mà del Restaurant Canaletes
Font: ACAN-AFMI

CONJUNTO LONDRES

Als anys 40 també va sorgir el Conjunto Londres, que cap a l'any 1954 estava format per Robert, Puig, Nuñez, Rosa, Emili, Teresa, Ferrer, Llorach, Casulleras, Piqué, Lola, Montaner, Torras, Gabarró i Zurita.

Foto: ACAN-AFMI

Als anys 50 també varen conviure altres grups com els Blanc Club, Star's Club, Bolero's Club i el Conjunto Melodia.

Bolero's Club
Foto: ACAN-AFMI

JA
Z
Z!

UALADA
NTS

THE NIGHTINGALE BOYS